

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 1022

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 26 octombrie 2021

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 463 din 1 iulie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „ <i>stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații</i> ” din cuprinsul art. 169 ¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, în interpretarea dată acesteia prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, precum și a prevederilor art. 169 ² din Legea nr. 263/2010	2–11
Decizia nr. 538 din 14 septembrie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 732 alin. (4) din Codul de procedură civilă	12–13
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
302. — Ordin al președintelui Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate privind reluarea monitorizării tematice a unităților sanitare cu paturi înscrise sau acreditate în ciclul al II-lea de acreditare	14–15
2.314. — Ordin al ministrului sănătății, interimar, pentru modificarea anexei nr. 2 la Ordinul ministrului sănătății nr. 434/2021 privind aprobarea Planului de măsuri pentru organizarea spitalelor și a unităților de dializă în contextul pandemiei de COVID-19 și a listei spitalelor și unităților de dializă care asigură asistența medicală pentru pacienți, cazuri confirmate și suspecte de COVID-19, conform clasificării spitalelor în 3 niveluri de competență	15–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 463**

din 1 iulie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații” din cuprinsul art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, în interpretarea dată acesteia prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, precum și a prevederilor art. 169² din Legea nr. 263/2010

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cosmin-Marian Văduva	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, excepție ridicată de Vasile Eugen Fusar în Dosarul nr. 1.133/100/2018 al Curții de Apel Cluj — Secția a IV-a pentru litigii de muncă și asigurări sociale și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 902D/2019.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele Curții dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 989D/2019, nr. 995D/2019, nr. 1.017D/2019, nr. 1.018D/2019, nr. 1.472D/2019, nr. 1.473D/2019, nr. 1.564D/2019, nr. 1.883D/2019, nr. 2.001D/2019, nr. 2.002D/2019, nr. 2.005D/2019, nr. 2.006D/2019, nr. 2.294D/2019, nr. 2.466D/2019, nr. 2.672D/2019, nr. 2.716D/2019, nr. 2.786D/2019, nr. 2.788D/2019, nr. 2.794D/2019 și nr. 2.844D/2019, având ca obiect excepții asemănătoare cu cea din Dosarul nr. 902D/2019, ridicate de Ion Buzilă, Valeriu Leonte, Ion Ilie, Gheorghe Robaniuc, Benone Grigorescu și Sorel Strugariu în dosarele nr. 2.824/86/2018, nr. 3.015/86/2018, nr. 2.942/86/2018, nr. 2.941/86/2018, nr. 3.217/86/2018 și nr. 3.898/86/2018 ale Curții de Apel Suceava — Secția I civilă, de Nicolae Mihali și Grigore Cel Mic în dosarele nr. 5.742/95/2017 și nr. 1.988/104/2018 ale Curții de Apel Craiova — Secția I civilă, de Marin Calotă, Vasile Nita, Constantin Strinu, Dănuț Mugurel Hrincescu, Nicușor Lazăr, Ion Venter și Ion Pavelonesc în dosarele nr. 1.188/97/2018, nr. 2.933/97/2018, nr. 277/97/2018, nr. 267/98/2018, nr. 274/97/2018, nr. 88/97/2018 și nr. 2.932/97/2018 ale Curții de Apel Alba Iulia — Secția I civilă, de Gavrilă Șoim și Ioana-Georgeta Ghioca în dosarele nr. 3.046/62/2018 și nr. 3.778/62/2018 ale Tribunalului Brașov — Secția I civilă și de Emil Schmidt, Benjamin-Ionel Tămășan și Ștefan Patrichi în dosarele nr. 1.368/97/2018, nr. 3.409/97/2018 și nr. 541/97/2019 ale Tribunalului Hunedoara — Secția I civilă.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu această măsură.

6. Curtea, având în vedere obiectul excepției de neconstituționalitate ridicate în dosarele sus-menționate, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 989D/2019, nr. 995D/2019, nr. 1.017D/2019, nr. 1.018D/2019, nr. 1.472D/2019, nr. 1.473D/2019, nr. 1.564D/2019, nr. 1.883D/2019, nr. 2.001D/2019, nr. 2.002D/2019, nr. 2.005D/2019, nr. 2.006D/2019, nr. 2.294D/2019, nr. 2.466D/2019, nr. 2.672D/2019, nr. 2.716D/2019, nr. 2.786D/2019, nr. 2.788D/2019, nr. 2.794D/2019 și nr. 2.844D/2019 la Dosarul nr. 902D/2019, care a fost primul înregistrat.

7. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care arată că jurisdicția constituțională a analizat textele invocate de către autorii excepției și solicită menținerea jurisprudenței relevante, nefiind motive pentru modificarea acesteia.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

8. Prin Încheierea din 27 martie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 1.133/100/2018, **Curtea de Apel Cluj — Secția a IV-a pentru litigii de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.** Excepția a fost ridicată de Vasile Eugen Fusar și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 902D/2019.

9. Prin încheierile din 10 aprilie 2019, 9 aprilie 2019, 16 mai 2019 și 23 mai 2019, pronunțate în dosarele nr. 2.824/86/2018, nr. 3.015/86/2018, nr. 2.942/86/2018, nr. 2.941/86/2018, nr. 3.217/86/2018 și nr. 3.898/86/2018, **Curtea de Apel Suceava — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010, astfel cum a fost interpretat prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.** Excepțiile au fost ridicate de Ion Buzilă, Valeriu Leonte, Ion Ilie, Gheorghe Robaniuc, Benone Grigorescu și Sorel Strugariu și constituie obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 989D/2019, nr. 1.017D/2019, nr. 1.018D/2019, nr. 1.472D/2019, nr. 1.473D/2019 și nr. 1.564D/2019.

10. Prin încheierile din 4 aprilie 2019 și din 3 octombrie 2019, pronunțate în dosarele nr. 5.742/95/2017 și nr. 1.988/104/2018, **Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) teza finală din Legea nr. 263/2010.** Excepțiile au fost ridicate de Nicolae Mihali și Grigore Cel Mic și constituie obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 995D/2019 și nr. 2.716D/2019.

11. Prin încheierile din 11 iunie 2019 și din 12 septembrie 2019, pronunțate în Dosarul nr. 1.188/97/2018 și nr. 2.933/97/2018, **Curtea de Apel Alba Iulia — Secția I civilă**

a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010, precum și ale art. 169² din Legea nr. 263/2010. Excepțiile au fost ridicate de Marin Calotă și Vasile Nita și constituie obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 1.883D/2019 și nr. 2.466D/2019.

12. Prin încheierile din 19 iunie 2019, pronunțate în dosarele nr. 277/97/2018, nr. 267/98/2018, nr. 274/97/2018 și nr. 88/97/2018, **Curtea de Apel Alba Iulia — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ din Legea nr. 263/2010, în interpretarea dată prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, precum și ale art. 169² din Legea nr. 263/2010.** Excepțiile au fost ridicate de Constantin Strinu, Dănuț Mugurel Hrincescu, Nicușor Lazăr și Ion Venter și constituie obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 2.001D/2019, nr. 2.002D/2019, nr. 2.005D/2019 și nr. 2.006D/2019.

13. Prin sentințele civile nr. 354/MAS din 19 aprilie 2019 și nr. 598/MAS din 10 iulie 2019, pronunțate în dosarele nr. 3.046/62/2018 și nr. 3.778/62/2018, **Tribunalul Brașov — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) ultima teză din Legea nr. 263/2010 cu referire la sintagma „în determinarea punctajului mediu anual utilizându-se stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații” și, respectiv, a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) ultima teză din aceeași lege.** Excepția a fost ridicată de Gavrilă Șoim și Ioana-Georgeta Ghioca și constituie obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 2.294D/2019 și nr. 2.844D/2019.

14. Prin Încheierea din 26 septembrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 2.932/97/2018, **Curtea de Apel Alba Iulia — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010, precum și ale art. 169² din Legea nr. 263/2010.** Excepția a fost ridicată de Ion Pavelonesc și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.672D/2019.

15. Prin încheierile din 24 septembrie 2019, pronunțate în dosarele nr. 1.368/97/2018, nr. 3.409/97/2018 și nr. 541/97/2019, **Tribunalul Hunedoara — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010.** Excepțiile au fost ridicate de Emil Schmidt, Benjamin-Ionel Tămășan și Ștefan Patrichi și constituie obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 2.786D/2019, nr. 2.788D/2019 și nr. 2.794D/2019.

16. Excepția a fost ridicată în cauze având ca obiect soluționarea cererii de recalculare a pensiei în considerarea prevederilor legale criticate.

17. **În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată că sintagma „stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații” din cuprinsul art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010, în interpretarea dată acesteia prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție.** Se arată astfel că, deoarece prevederile criticate nu sunt clare, nu pot să fie respectate, în acest fel fiind încălcat art. 1 alin. (5) din Constituție. Din cauza faptului că prevederile criticate nu sunt clare în ceea ce privește durata stagiului complet de cotizare de care se va ține seama la recalcularea pensiilor în vederea majorării punctajelor anuale, instanța supremă a fost sesizată cu soluționarea chestiunii de drept soluționate prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018.

18. Autorii precizează că toate pensiile vizate de recalcularea prevăzută de art. 169¹ alin. (1) din Legea nr. 263/2010 au particularități pronunțate, fiind necesar ca instanța supremă să clarifice durata stagiului complet de cotizare pentru fiecare

pensie în parte. Aceste pensii se află „sub imperiul unei succesiuni de legi și decizii ale instanței supreme în ceea ce privește stagiul complet de cotizare”. Autorii conchid că, prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, instanța supremă nu a lămurit chestiunea duratei stagiului complet de cotizare de care se va ține seama la recalcularea pensiilor prevăzută de art. 169¹ din Legea nr. 263/2010.

19. În critica raportată la art. 15 alin. (2) teza întâi din Constituție se arată că art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 și-a produs efectele începând cu 1 ianuarie 2016, dată la care stagiul complet de cotizare pentru deschiderea dreptului la pensie al celor care își desfășoară activitatea în subteran, în unitățile miniere, cel puțin 50% din timpul normal de muncă în luna respectivă [art. 30 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 263/2010], avea o durată de 30 de ani, potrivit art. 56 alin. (5) din Legea nr. 263/2010. Prin Legea nr. 155/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, intrată în vigoare la data de 23 iulie 2016, durata acestuia a fost redusă la 20 de ani, nemaifiind, până la data ridicării excepției, modificată. Prin Hotărârea Guvernului nr. 291/2017 s-au adus completări art. 134 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011. Scopul adoptării acesteia a constat în stabilirea în mod concret a stagiului de cotizare utilizat la determinarea punctajului mediu anual în procesul de recalculare prevăzut de art. 169¹ din Legea nr. 263/2010, în așa fel încât persoanele care au lucrat în condiții identice să beneficieze la determinarea punctajului mediu anual de stagii de cotizare identice, prin raportare la dispozițiile Legii nr. 263/2010. Prin interpretarea instanței supreme date art. 169¹ din Legea nr. 263/2010 se ajunge în situația în care, prin aceste norme cu caracter tehnic, adoptate în vederea explicitării art. 169¹ din Legea nr. 263/2010, să se retroactiveze până la momentul la care acest articol a început să își producă efectele, respectiv 1 ianuarie 2016.

20. Mai departe, autorii excepției arată că normele de aplicare a art. 169¹ din Legea nr. 263/2010, deși, evident, sunt menite să expliciteze norma de drept primar, reglementează, la rândul lor, raporturi juridice. Prin urmare, nici aceste norme, în virtutea caracterului propriu-zis juridic pe care îl posedă, nu se pot aplica în mod retroactiv, așa cum nu se poate aplica retroactiv nicio dispoziție de drept civil. În plus, ținând seama de data intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 291/2017, respectiv 8 mai 2017, aplicarea acesteia începând cu data de care și-a produs efectele norma juridică primară ar avea semnificația aplicării sale retroactive. În acest fel s-ar ajunge și în situația, de asemenea inacceptabilă din punct de vedere juridic, ca actele juridice încheiate în temeiul normei legale, în intervalul 1 ianuarie 2016—8 mai 2017, să poată fi desființate, încălcându-se astfel și principiul *tempus regit actum*. Prin urmare, normele de aplicare nu pot modifica, completa sau deroga de la lege și nici nu pot institui reguli suplimentare.

21. De asemenea, se susține că Legea nr. 263/2010 trebuie să se aplice doar în cazul celor care se pensionează începând cu data de 1 ianuarie 2011, nu și celor care, la stabilirea pensiei în temeiul Legii nr. 3/1977 privind pensiile de asigurări sociale de stat și asistență socială, au beneficiat de un stagiul complet de cotizare de 20 ani. Prin recalcularea prevăzută de art. 169¹ din Legea nr. 263/2010, legiuitorul ar fi trebuit să se limiteze la creșterea punctajului anual al celor care au desfășurat activitate în grupa I de muncă, fără să modifice durata stagiului complet de cotizare la 30 ani. Printr-o astfel de modificare, cuantumul pensiei ar fi mai mic, lucru interzis de jurisprudența Curții Constituționale. Instanța supremă, prin deciziile nr. 40 din 22 septembrie 2008 și nr. 11 din 25 mai 2015, pronunțate în soluționarea unor recursuri în interesul legii, a statuat că durata stagiului complet de cotizare al celor care au desfășurat activitate în grupa I de muncă și care s-au pensionat în intervalul 1977—2001 este de 20 ani. Ținând seama de caracterul obligatoriu al acestor decizii, autorii apreciază că nici măcar printr-o lege nu se poate aduce atingere acestei statuări. Prin

urmare, conchid autorii, hotărârea Guvernului nu poate stabili alte reguli decât cele instituite prin cele două decizii anterior menționate ale instanței supreme.

22. Tot în ceea ce privește critica raportată la art. 15 alin. (2) teza întâi din Constituție, se arată că, din înțelesul dat sintagmei criticate de art. 134 alin. (8) din Hotărârea Guvernului nr. 291/2017, din conținutul notei de fundamentare a acesteia, precum și din art. 56—59 din Legea nr. 263/2010, în forma acestora în vigoare la data de 1 ianuarie 2016, rezultă că intenția legiuitorului a fost de a recunoaște stagiul complet de cotizare avut în vedere atât la stabilirea inițială a drepturilor la pensie, cât și la recalculările ulterioare, dar și cel aflat în plată la 1 ianuarie 2016 sau la data formulării unei cereri de recalculare a pensiei în baza art. 169¹ din Legea nr. 263/2010. Chiar dacă pensionarii au lucrat în condiții identice de muncă, respectiv grupa I/condiții speciale, cu cei pensionați în temeiul Legii nr. 263/2010 — legea nouă, aceasta nu se poate aplica efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării sale în vigoare decât în situațiile expres prevăzute de art. 6 alin. (6) din Codul civil, ceea ce nu este cazul în speță. Întrucât face posibilă scăderea pensiei, interpretarea dată sintagmei criticate de instanța supremă este retroactivă, contrară teoriei drepturilor câștigate [expres prevăzute de art. 169¹ alin. (4) din Legea nr. 263/2010], precum și voinței legiuitorului de a crește pensiile, și nu de a le reduce sau menține cuantumul. În plus, beneficiarii creșterii punctajului de pensie prevăzute de Legea nr. 192/2015 pentru completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice sunt dezavantajați și pentru că, suma punctajelor anuale realizate în perioada de cotizare împărțindu-se la un numitor comun mai mare, vechimea efectiv realizată de aceștia până la durata stagiului complet de cotizare de care se va ține seama la recalculare nu reprezintă o perioadă contributivă. De asemenea, adoptarea Legii nr. 155/2016 face dovada faptului că stagiul complet de cotizare aplicabil în cazul oricărei recalculări a pensiei este cel corespunzător situației fiecărui asigurat, adică condițiilor în care au realizat stagiul de cotizare.

23. Autorii invocă în susținere și Decizia Curții Constituționale nr. 437 din 29 octombrie 2013 prin care s-a constatat neconstituționalitatea unor prevederi legale care au prevăzut aplicarea unui indice de corecție unor drepturi la pensie deschise anterior intrării lor în vigoare, dar și Decizia nr. 830 din 8 iulie 2008. Autorii consideră că din jurisprudența Curții Constituționale, respectiv Decizia nr. 57 din 26 ianuarie 2006, a instanței supreme, respectiv Decizia nr. 11 din 25 mai 2015, pronunțată în soluționarea unui recurs în interesul legii, a instanțelor naționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului se decelează regula că la recalcularea pensiilor se va ține seama de durata stagiului de cotizare prevăzută de legea în vigoare la data deschiderii acestora, pe deplin aplicabilă și în cazul recalculării prevăzute de Legea nr. 192/2015. În mod concret, în cazul autorilor excepției, cu titlu de acte normative în temeiul cărora s-au deschis drepturile la pensie sunt indicate Legea nr. 3/1977 și Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, a căror suveranitate este încălcată prin prevederile criticate.

24. În ceea ce privește critica raportată la art. 16 alin. (1) din Constituție, se arată că prevederile criticate creează discriminare între pensionarii care se află în aceeași situație. Astfel, pensia tuturor persoanelor prevăzute de art. 169¹ alin. (1) din Legea nr. 263/2010, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 192/2015, era calculată sau, după caz, recalculată prin luarea în considerare a duratei stagiului complet de cotizare potrivit principiului *tempus regit actum*, cu alte cuvinte, potrivit legii care stabilește durata stagiului complet de cotizare în vigoare la data la care sunt îndeplinite condițiile legale de pensionare. Prin aplicarea acestui principiu, stagiile complete de cotizare de care s-a ținut seama la calculare și, după caz, la recalculare prevăzută de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat au avut o durată redusă de 20 de ani. Cu toate acestea, dispozițiile

criticate, în interpretarea dată prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, stabilesc că, la recalcularea pensiei potrivit Legii nr. 192/2015, legea referitoare la stagiul complet de cotizare care va fi avută în vedere este cea în vigoare la data acestei recalculări, respectiv Legea nr. 263/2010.

25. Autorii semnalează că discriminarea nu rezultă din temeiul legal al pensionării, respectiv Legea nr. 3/1977, Legea nr. 19/2000 sau Legea nr. 263/2010, ci din condițiile efective de lucru. Prin urmare, este discriminatoriu un tratament diferit aplicat la data pensionării, care nu ține seama de aceste condiții. Creșterea vârstelor de pensionare și mai ales a stagiilor de cotizare necesare pentru deschiderea dreptului la pensie au creat diferențe majore între persoane care au lucrat, totuși, în aceleași condiții și în aceeași perioadă. Astfel, aceste măsuri i-au dezavantajat foarte mult pe cei care s-au pensionat în aceste noi condiții, pensia lor diminuându-se constant. Abia în 2013 s-au aplicat prevederile art. 170 din Legea nr. 263/2010 menite să atenueze aceste efecte. În susținere se invocă Decizia Curții Constituționale nr. 681 din 13 noiembrie 2014, paragraful 25, precum și hotărârile pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauzele *Gaygusuz împotriva Austriei* și *Stubbings și alții împotriva Regatului Unit*. De asemenea, se arată că, dacă s-ar accepta cele reținute de instanța supremă în paragraful 74 al Deciziei nr. 69 din 15 octombrie 2018, atunci existența art. 100, raportat la art. 169¹ din Legea nr. 263/2010, face incert scopul reglementării, lipsește de sens norma juridică și creează confuzie în aplicarea și interpretarea legii.

26. De asemenea, se arată că, potrivit Legii nr. 19/2000, în cazul celor care au lucrat cel puțin 20 ani în subteran, stagiul complet de cotizare este de 20 ani, o astfel de prevedere fiind întru totul justificată de faptul că înseși viața și sănătatea erau puse în pericol. Din acest motiv, înlocuirea stagiului complet de cotizare cu această durată cu stagiul complet de cotizare cu durată de 30 ani, realizată prin Hotărârea Guvernului nr. 291/2017, este de natură să creeze noi discriminări, contrar art. 14 din Convenție, câtă vreme vor exista persoane care vor beneficia de condiții mai favorabile la pensionare după 1 ianuarie 2011, deși au lucrat în aceleași condiții cu cele care nu vor beneficia de acestea. Se încalcă și dreptul de proprietate privată, garantat de Primul Protocol adițional la Convenție.

27. Se mai arată că Legea nr. 263/2010 a prevăzut același tratament pentru cei care au lucrat în grupa I, grupa II sau condiții speciale/deosebite, indiferent de momentul pensionării. Se apreciază că în acest sens este și Decizia Curții Constituționale nr. 542 din 15 octombrie 2014, paragraful 21. În plus, în paragraful 25 al acesteia se justifică diferența de tratament juridic al pensionarilor care au lucrat în condiții speciale, arătându-se că cei pensionați după 1 ianuarie 2011 sunt avantajați față de cei pensionați anterior acestei date.

28. În continuare, autorii excepției susțin că pensionarii care au lucrat în condiții speciale și s-au pensionat după 1 ianuarie 2011 au o pensie mai mare decât cei care s-au pensionat anterior acestei date, deoarece beneficiază de următoarele avantaje suplimentare: (i) majorarea cu 50% a punctajului pentru condiții speciale, conform art. 100 lit. b) din Legea nr. 263/2010; (ii) utilizarea unui indice de corecție, în temeiul art. 170 din Legea nr. 263/2010, care majorează punctajul celor pensionați după 1 ianuarie 2011; și (iii) la stabilirea punctajului mediu anual se ia în calcul un stagiul de cotizare de 20 de ani. În schimb, cei pensionați sub regimul Legii nr. 3/1977 și Legii nr. 19/2000 nu beneficiază de indicele de corecție, iar la valorificarea majorării punctajului cu 50% s-a valorificat un stagiul de cotizare de 30 de ani, și nu de 20 de ani. Cei pensionați înainte de 1 ianuarie 2011 se află în aceeași situație ca persoanele care beneficiază de drepturile prevăzute la art. 100 din Legea nr. 263/2010, respectiv: (i) sunt asigurații care au plătit cea mai mare contribuție de asigurări sociale; (ii) sunt pensionari; (iii) au lucrat în condiții speciale/grupa I; (iv) stagiul complet de cotizare și vârsta standard de pensionare li se aplică în mod identic, potrivit anexelor nr. 3 și 5 la Legea nr. 263/2010 care reglementează în

mod similar cu anexa nr. 3 la Legea nr. 19/2000 eşalonarea acestora.

29. Potrivit autorilor, Curtea Constituțională a stabilit că legea nouă trebuie să respecte suveranitatea legii anterioare, toate persoanele care au lucrat în condiții speciale sau/și deosebite trebuind să beneficieze fără discriminări de drepturile dobândite anterior Legii nr. 263/2010. Deși recalcularea pensiilor și egalizarea cuantumului acestora cu cel al pensiilor deschise sub regimul Legii nr. 263/2010 presupun un efort financiar mare pentru stat, nu este permisă discriminarea cetățenilor care au desfășurat aceleași activități și în aceleași condiții de muncă, din moment ce singura diferență constă în vârsta și data pensionării. Sistemul public de pensii este un sistem de tip redistributiv bazat pe solidaritatea intergenerațională, așa încât veniturile obținute din contribuțiile generației active sunt utilizate pentru plata pensiilor. Acest sistem se bazează pe principiile contributivității și egalității de tratament al beneficiarilor de prestații sociale.

30. Se mai arată că, deși Guvernul trebuie să asigure un trai decent tuturor pensionarilor din sistemul public de pensii, fără discriminare, tratamentul diferențiat al celor aflați în aceeași situație nu are justificare obiectivă, este lipsit de proporționalitate, depășindu-se marja largă de apreciere a statului. Sunt amintite în acest sens prevederile din Convenție privind interzicerea discriminării, precum și hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului care dezvoltă respectivele prevederi.

31. Potrivit autorilor, efectele juridice ale desfășurării de activități în condiții speciale de muncă în perioada de activitate a unei anumite legi trebuie să se mențină și după ce aceasta nu mai este în vigoare, cu atât mai mult cu cât *condițiile speciale de muncă* sunt ocrotite de art. 41 alin. (2) din Codul muncii. În caz contrar, reglementarea unui regim distinct pentru condiții speciale de muncă devine iluzorie, formală.

32. Tot cu referire la încălcarea art. 16 alin. (1) din Constituție autorii susțin că prevederile criticate instituie o discriminare în interiorul categoriei de persoane indicate de către art. 30 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 263/2010. Astfel, sunt discriminate persoanele pensionate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 263/2010, respectiv 1 ianuarie 2011, față de cele pensionate ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 155/2016. Tratamentul discriminatoriu constă în durata diferită a stagiului complet de cotizare necesar deschiderii dreptului la pensie. Stagiul de cotizare al celor pensionați anterior datei de 1 ianuarie 2011 este de 30 de ani, în vreme ce, în cazul persoanelor pensionate după intrarea în vigoare a Legii nr. 155/2016, stagiul complet de cotizare are durata de 20 de ani.

33. Discriminarea constă în faptul că la recalcularea prevăzută de Legea nr. 192/2015 nu se ține seama de norma privind durata stagiului complet de cotizare prevăzută de Legea nr. 155/2016, ci de cea în vigoare la data de 1 ianuarie 2016. Autorii apreciază că această situație este generată de adoptarea Hotărârii Guvernului nr. 291/2017, care a indicat că recalcularea prevăzută de Legea nr. 192/2015 se va realiza potrivit legii în vigoare la 1 ianuarie 2016 și care prevedea un stagiul cu o durată de 30 de ani, și nu potrivit celei în vigoare la data adoptării acesteia, respectiv 8 mai 2017, și care prevedea un stagiul cu o durată de 20 de ani. Deopotrivă, mai arată autorii, se încalcă și principiul general potrivit căruia la recalcularea pensiilor pentru limită de vârstă, stabilite potrivit legislației anterioare intrării în vigoare a legii care stabilește recalcularea, se utilizează stagiul complet de cotizare avut în vedere la stabilirea pensiei.

34. Mai departe, se arată că Legea nr. 155/2016 acordă exclusiv celor care s-au pensionat după data de 1 ianuarie 2011 posibilitatea cumulării creșterii cu 50% a punctajelor anuale pentru perioadele lucrate în subteran cu beneficiul utilizării pentru calculul punctajului mediu anual a unui stagiul complet de cotizare de 20 de ani. Dar, întrucât în sesizarea soluționată prin Decizia instanței supreme nr. 69 din 15 octombrie 2018 nu se face referire la Legea nr. 155/2016, întregul mecanism juridic în care a fost judecată această hotărâre prealabilă nu mai

corespunde unei soluții cu titlu de normă generală și încalcă principiul egalității cetățenilor în fața legii și al nediscriminării.

35. În plus, se susține că, deși intenția legiuitorului la adoptarea Legii nr. 192/2015 a fost de a rezolva discriminarea apărută în calculul pensiilor unor pensionari care au lucrat în condiții speciale și care, de-a lungul anilor, conform legii de calcul al pensiilor, au ajuns să aibă, pentru aceleași condiții grele de muncă și aceiași ani de cotizare, pensii diferite, în fapt, prin luarea în considerare, la recalculare, a unui stagiul complet de cotizare cu durată de 30 de ani, în loc de 20 de ani, nu se atinge această finalitate. În realitate, în loc de majorarea pensiilor, s-ar ajunge la diminuarea lor. Remediul potrivit căruia, în situația în care, prin recalculare, pensia s-ar diminua, s-ar păstra cuantumul pensiei aflate în plată, nu este satisfăcător, deoarece are ca efect „înghețarea” pensiilor. Autorii apreciază că ar trebui să se țină seama de spiritul reglementării, scopul avut în vedere la adoptarea Legii nr. 192/2015, evocat și în nota de fundamentare a Hotărârii Guvernului nr. 291/2017, în caz contrar încălcându-se art. 16 alin. (1) din Constituție și jurisprudența Curții, în mod particular Decizia nr. 107 din 1 noiembrie 1995, care interzice aplicarea unui tratament diferențiat unor cazuri egale, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă, dar și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului privind condițiile în care un tratament distinct este discriminatoriu.

36. În încheiere, se mai arată că, deși legiuitorul are opțiunea exclusivă în stabilirea condițiilor și criteriilor de calcul al pensiilor, orice reglementare legală și modul de aplicare a acesteia trebuie să respecte, în primul rând, principiul egalității de tratament și art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind nediscriminarea. De asemenea, se mai susține că pentru persoane care au lucrat în aceleași condiții, pentru aceeași perioadă, în determinarea punctajului mediu anual se aplică stagiile complete diferite.

37. Cu referire la critica formulată din perspectiva art. 20 alin. (2) din Constituție, se arată că se aduce atingere art. 6 și art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Astfel, trebuie să se considere că durata stagiului de cotizare avută în vedere la momentul stabilirii dreptului la pensie, în speță 20 de ani, este un drept câștigat și, ca atare, un bun în sensul Primului Protocol adițional la Convenție. Interpretarea instanței supreme aduce insecuritate cu privire la modalitatea în care statul stabilește drepturile la pensie. Prin stabilirea, în vederea acordării unui beneficiu printr-o nouă reglementare, respectiv Legea nr. 192/2015, a unui stagiul de cotizare cu o altă durată decât aceea avută în vedere la stabilirea dreptului la pensie, se ajunge ca, în fapt, acest beneficiu să nu fie obținut. Luarea în considerare a unui stagiul complet de cotizare cu durata de 20 de ani, potrivit principiului *tempus regit actum*, adică potrivit legii în vigoare la data pensionării, a fost pe deplin acceptată de către instanța supremă prin deciziile nr. 11 din 25 mai 2015 și nr. 40 din 22 septembrie 2008. Autorii excepției mai susțin că de fiecare dată când pensionarilor li s-a oferit dreptul la recalcularea pensiilor s-a avut în vedere stagiul de cotizare de care s-a ținut seama și la data pensionării. La baza oricărei modificări a pensiei, ulterior stabilirii acesteia, a stat și stă stagiul complet de cotizare, un drept care, odată câștigat prin scurgerea timpului, nu mai poate să fie înfrânt, nici legal și nici principial. În concluzie, având în vedere că, pe de o parte, durata de 20 de ani a stagiului complet de cotizare reprezintă un bun câștigat, în sensul art. 6 din Convenție, iar, pe de altă parte, contrar acestuia, dreptul intern stabilește ca, la recalcularea pensiilor prevăzută de art. 169¹ din Legea 263/2010, să se țină seama de un stagiul complet de cotizare cu o durată de 30 de ani, se încalcă art. 20 alin. (2) din Constituție.

38. Mai departe, autorii excepției apreciază că, întrucât prevederile criticate nu sunt clare, suplă și previzibile, se îngreudește accesul la justiție, contrar art. 21 alin. (1) din Constituție. De asemenea, se susține că se încalcă principiul securității juridice, deoarece, pentru a fi respectată, legea

trebuie să fie cunoscută, iar pentru aceasta este nevoie ca ea să fie suficient de precisă și previzibilă.

39. În ceea ce privește art. 21 alin. (3) din Constituție, se susține că dreptul la un proces echitabil garantat de acest text implică acordarea majorării de punctaj prevăzută de art. 169¹ alin. (1) din Legea nr. 263/2010, precum și păstrarea dreptului câștigat, respectiv stagiul complet de cotizare de 20 de ani existent la 31 decembrie 2015, potrivit art. 77, 43 și art. 20 lit. a) din Legea nr. 19/2000 și Deciziei nr. 11 din 25 mai 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii.

40. Se încalcă și art. 41 din Constituție, deoarece interpretarea instanței supreme criticată face posibilă ideea, periculoasă, că legiuitorul poate oricând să afecteze în sens negativ dreptul la pensie obținut pe baza unei legi anterioare sau chiar în temeiul unei hotărâri judecătorești definitive, prin eliminarea unor beneficii, de exemplu, stagiul de cotizare de 20 de ani. Aceste beneficii nu sunt nimic altceva decât transpunerea efectivă a garanțiilor oferite de art. 41 alin. (2) din Constituție celor care au lucrat în condiții deosebite/speciale și care au fost oferite tocmai în considerarea circumstanțelor excepționale ale desfășurării unei astfel de activități.

41. În continuare, autorii subliniază că, având în vedere lipsa de claritate și precizie a art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010, se încalcă și art. 44 alin. (1), alin. (2) teza întâi, alin. (3) și (8) din Constituție. Astfel, stagiul complet de cotizare de 20 de ani este element substanțial al punctajului mediu anual, deoarece intră în calculul acestuia, potrivit art. 77 alin. (1) din Legea nr. 19/2000 și art. 95 din Legea nr. 263/2010. Prin stabilirea dreptului la pensie și a unui punctaj mediu anual determinat precis, autorii consideră că au dobândit un drept de proprietate având ca obiect o anumită pensie pentru limită de vârstă. Retragera elementului de calcul constând din stagiul complet de cotizare de 20 de ani echivalează cu (i) încălcarea dreptului la garanția pensiei care a fost stabilită inițial prin lege și (ii) cu o expropriere inutilă, nedreaptă, neprevăzută de lege și fără despăgubire. Pensia este un bun dobândit pe bază de lege. În susținere se invocă considerente din Decizia Curții Constituționale nr. 874 din 25 iunie 2010 cu privire la natura dreptului la pensie, caracterul fundamental al acestuia și limitele acțiunii statale în această materie.

42. Autorii susțin că este încălcat și art. 47 din Constituție. În acest sens, sunt citate pe larg considerente ale Deciziei Curții Constituționale nr. 874 din 25 iunie 2010.

43. Cu referire la art. 53 din Constituție, se arată că restrângerea constă în faptul că, prin normele criticate, se suprimă posibilitatea ca, pentru viitor, pensionarii vizați de recalcularea prevăzută de art. 169¹ din Legea nr. 263/2010 să mai poată beneficia de un coeficient favorabil la eventuale recalculări, prin luarea în considerare a unui stagiul complet de cotizare cu durata de 20 de ani. Arată că la alte recalculări realizate anterior adoptării Legii nr. 192/2015 s-a ținut seama de stagiul complet de cotizare de la data stabilirii dreptului la pensie, de 20 de ani. Restrângerea, potrivit art. 53 din Constituție, se poate dispune doar în situații excepționale, dar care nu se regăsesc în speță. Dimpotrivă, arată autorii excepției, legiuitorul nu a intenționat niciodată să modifice durata stagiului complet de cotizare avut în vedere la recalcularea pensiei, ci să elimine discriminările constând în pensii în quantum diferit, apărute între persoanele care au muncit în subteran. Aceasta reiese prin prisosință, conchid autorii, nu doar din legislația anterioară Legii nr. 192/2015, ci și prin prisma Legii nr. 221/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.

44. Tot cu referire la încălcarea art. 53 din Constituție, deoarece niciuna dintre situațiile indicate de acesta nu se regăsește în cauză nu se justifică anularea unui drept dobândit în mod legal, prin luarea în considerare a unui stagiul complet de cotizare de 20 ani.

45. Autorii apreciază, mai departe, că este încălcat art. 108 alin. (2) din Constituție, întrucât conținutul art. 169¹ alin. (3) din

Legea nr. 263/2010 a fost modificat, contrar normelor de tehnică legislativă, printr-un act juridic inferior — respectiv prin Hotărârea Guvernului nr. 291/2017.

46. De asemenea, autorii consideră că se încalcă și art. 129 și art. 148 alin. (2) din Constituție. Aceasta, mai întâi, pentru că nu este posibilă formularea unei căi de atac care să conțină motivele de nelegalitate sau netemeinicie a hotărârii. De asemenea, este blocat dreptul la un recurs efectiv în dreptul român, drept consacrat de art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, lipsind un remediu efectiv în dreptul intern în desfășurarea procedurilor pentru căile de atac. Art. 129 din Constituție se încalcă și pentru că dispozițiile criticate fac trimitere la hotărâri judecătorești al căror obiect nu este conturat și nu pot fi supuse căilor de atac, iar Codul de procedură civilă sancționează cu nulitatea lipsa obiectului acțiunii.

47. Cu privire la pretinsa neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169² din Legea nr. 263/2010, se susține că acestea contravin, din aceleași motive, aceluiași norme constituționale invocate și în sensul neconstituționalității art. 169¹ alin. (3), cu precizarea că, suplimentar, încalcă și art. 15 alin. (2) și art. 78 din Constituție.

48. Astfel, se susține că prevederile art. 169² din Legea nr. 263/2010 sunt lipsite de predictibilitate, claritate și precizie, deoarece, fiind adoptate în aplicarea art. 169¹ din aceeași lege, nu conțin nicio majorare de puncte, ci reprezintă un paralelism legislativ, contrar art. 16 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Totodată, nu se înțelege rațiunea acestei reglementări distincte, în condițiile în care art. 116 din aceeași lege conține norme precise. Mai mult, art. 169² se adresează exclusiv destinatarilor normei cuprinse la art. 169¹, fără însă să-l modifice sau să-l abroge, iar beneficiul recalculării pe care acest text îl reglementează s-a dispus după epuizarea perioadei de aplicare a creșterii punctajelor anuale (1 ianuarie 2016—31 decembrie 2017). Totodată, nu se înțelege ce se întâmplă cu ceilalți pensionari, cărora nu li s-a aplicat, în prealabil, art. 169¹, dispozițiile art. 169² având un evident caracter contradictoriu față de cele ale art. 169¹.

49. La fel ca în cazul art. 169¹ alin. (3), nici din cuprinsul art. 169² nu se înțelege ce lege este avută în vedere în sintagma „potrivit legii”, în sensul că nu se poate determina cu precizie care stagii complete de cotizare sunt avute, practic, în vedere, prin raportare la Legea nr. 19/2000 sau prin raportare la care dintre formele modificate succesiv ale Legii nr. 263/2010. Totodată, aceleași dispoziții lasă la voia întâmplării momentul care trebuie luat în considerare la alegerea stagiului complet de cotizare aplicabil, fără a se putea cunoaște dacă acesta este cel al stabilirii drepturilor de pensie sau cel al recalculării pensiilor. În plus, sunt ignorate total condițiile deosebite de muncă și grupa a II-a de muncă, la care fac referire art. 169¹ alin. (1) din Legea nr. 263/2010 și Decizia nr. 11 din 25 mai 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție.

50. Cât privește, în particular, încălcarea art. 15 alin. (2) din Constituție, se susține că art. 169² alin. (3) și (4) din Legea nr. 263/2010 contravine principiului neretroactivității legii civile, deoarece dispune noi termene de aplicare a art. 169¹, fără a abroga data dispusă de acesta, și limitează aplicabilitatea aceluiași text la persoanele cărora li s-au emis decizii de recalculare prin acordarea creșterilor de punctaje anuale cu 50%, respectiv cu 25%, după caz.

51. În sfârșit, art. 169² alin. (4) din Legea nr. 263/2010 contravine art. 78 din Constituție în ceea ce privește data intrării în vigoare a art. 169¹ din aceeași lege, textul criticat menținând două date de intrare în vigoare a recalculării pensiilor persoanelor ce intră sub incidența art. 169¹ alin. (1) din Legea nr. 263/2010.

52. Curtea de Apel Cluj — Secția a IV-a pentru litigiile de muncă de muncă și asigurări sociale apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

53. Curtea de Apel Suceava — Secția I civilă apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

54. **Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

55. **Curtea de Apel Alba Iulia — Secția I civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, întrucât vizează interpretarea și aplicarea dispozițiilor criticate, care, potrivit art. 126 din Constituție, revin instanțelor.

56. **Tribunalul Hunedoara — Secția I civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

57. **Tribunalul Brașov — Secția I civilă**, în Dosarul nr. 2.294D/2019, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, iar în Dosarul nr. 2.844D/2019, contrar art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, nu și-a formulat opinia cu privire la excepția de neconstituționalitate.

58. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

59. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

60. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

61. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, astfel cum rezultă din analiza motivării excepției, sintagma „*stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații*” din cuprinsul art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010, în interpretarea dată acesteia prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.037 din 6 decembrie 2018, precum și prevederile art. 169² din Legea nr. 263/2010. Aceste prevederi au următorul cuprins:

— Art. 169¹ alin. (3): „(3) În cazul persoanelor prevăzute la alin. (2), la numărul total de puncte realizate de acestea până la data prezentei recalculări se adaugă numărul de puncte corespunzător majorării rezultate în urma aplicării prevederilor alin. (1), la determinarea punctajului mediu anual utilizându-se stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații.”;

— Art. 169²: „(1) Pensionarii sistemului public de pensii cărora li s-au aplicat prevederile art. 169¹ beneficiază de recalcularea pensiei cu utilizarea, la determinarea punctajului mediu anual, a stagiilor complete de cotizare avute în vedere, potrivit legii sau a unor hotărâri judecătorești, la stabilirea/recalcularea pensiei aflate în plată sau, după caz, convenite la data de 31 decembrie 2015.

(2) În situația în care, în urma aplicării prevederilor alin. (1), rezultă un punctaj mediu anual mai mic decât punctajul mediu anual aflat în plată, se menține punctajul mediu anual și cuantumul aferent aflat în plată sau convenit la data recalculării.

(3) Recalcularea prevăzută la alin. (1) se efectuează din oficiu, în termen de 12 luni, calculat de la data de 1 octombrie 2018.

(4) Drepturile de pensie recalculare potrivit alin. (1) se cuvin de la data de 1 octombrie 2018.”

62. Potrivit soluției instanței supreme criticate, sintagma „*stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații*” se referă la legea în vigoare la data recalculării pensiei prin acordarea majorării de punctaj, respectiv la Legea nr. 263/2010.

63. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii arată că dispozițiile criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) din Constituție referitoare la supremația legii, ale art. 15 alin. (2) privind neretroactivitatea legii, ale art. 16 privind egalitatea în drepturi, ale art. 21 alin. (1) și (3) privind accesul liber la justiție, ale art. 41 privind protecția socială a muncii, ale art. 44 privind dreptul de proprietate privată, ale art. 47 privind nivelul de trai decent și dreptul la pensie, ale art. 53 privind condițiile pentru restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, ale art. 78 privind intrarea în vigoare a legilor, ale art. 108 alin. (2) privind hotărârile Guvernului, ale art. 129 privind folosirea căilor de atac și ale art. 148 alin. (2) privind prioritatea de aplicare a dreptului comunitar cu caracter obligatoriu față de legile interne.

64. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că dispozițiile criticate au mai fost analizate prin deciziile nr. 17 din 14 ianuarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 525 din 20 mai 2021, nr. 42 din 19 ianuarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 548 din 27 mai 2021 și nr. 296 din 6 mai 2021*), nepublicată în Monitorul Oficial al României la data pronunțării prezentei decizii, în raport cu critici de neconstituționalitate similare celor formulate în cauza de față.

65. Cu referire la critica formulată din perspectiva încălcării art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta referitoare la standardele de calitate a legii, Curtea a constatat că art. 169¹ din Legea nr. 263/2010, în interpretarea dată de instanța supremă, oferă suficiente indicații pentru a se stabili care este durata stagiului complet de cotizare de care se va ține seama în cazul valorificării beneficiului creșterii punctajului anual în cazul pensiilor stabilite în temeiul Legii nr. 3/1977. Astfel, cei pensionați în baza Legii nr. 3/1977 prin luarea în considerare a unui stagiou complet de cotizare fără durată redusă au beneficiat de creșterea punctajului în intervalul 3 noiembrie 2008—31 decembrie 2015 și, ca atare, sunt excluși de la recalcularea prevăzută de art. 169¹ din Legea nr. 263/2010. În schimb, cei pensionați în baza Legii nr. 3/1977 prin luarea în considerare a unui stagiou complet de cotizare cu durată redusă nu au beneficiat, din acest motiv, de creșterea punctajului în intervalul 3 noiembrie 2008—31 decembrie 2015. Doar această din urmă categorie va beneficia de creșterea punctajului anual prevăzută de art. 169¹ din Legea nr. 263/2010, dar cu luarea în considerare a unui stagiou complet de cotizare cu durata prevăzută de legea în vigoare la data recalculării, respectiv Legea nr. 263/2010. Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018 a stabilit în mod clar că recalcularea în baza art. 169¹ din Legea nr. 263/2010 se va realiza prin luarea în considerare a stagiului complet de cotizare prevăzută de dispozițiile relevante din Legea nr. 263/2010, excluzând orice altă posibilitate, inclusiv cea menționată de către autorii excepției, respectiv a unui stagiou complet de cotizare de 20 de ani.

66. În ceea ce privește criticile formulate din perspectiva art. 15 alin. (2) teza întâi din Constituție, Curtea a reținut, în prealabil, că legiuitorul, prin adoptarea Legii nr. 192/2015, exercitându-și prerogativa suverană și legitimă din punct de vedere constituțional de a conduce politica socială, financiară și bugetară a statului, a decis să ofere unei anumite categorii de pensionari, delimitată în art. 169¹ alin. (1) din Legea nr. 263/2010, beneficiul creșterii punctajului mediu anual, refuzat, anterior, în intervalul 3 noiembrie 2008—31 decembrie 2015, din cauza faptului că la pensionare beneficiaseră deja de un stagiou complet de cotizare cu durată redusă. Legiuitorul a decis ca acest beneficiu să fie acordat doar pentru viitor, adică

*) Decizia Curții Constituționale nr. 296 din 6 mai 2021 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 676 din 8 iulie 2021.

începând cu data de 1 ianuarie 2016. Astfel, potrivit art. 169¹ alin. (6) din Legea nr. 263/2010, „*Drepturile de pensie recalculate potrivit alin. (1)–(5) se cuvin și se plătesc începând cu data de 1 ianuarie 2016*”. Așa cum legiuitorul nu este ținut de nicio prevedere constituțională să acorde sau să nu acorde beneficii anumitor categorii de pensionari, ci doar ca, în temeiul art. 16 alin. (1) din Constituție, odată ce a decis acordarea beneficiilor, aceasta să se realizeze în mod nediscriminatoriu, nu există nicio constrângere constituțională care să îi impună momentul de la care să acorde beneficiul. Evident, momentul de la care se cuvine beneficiul creșterii punctajului mediu anual prezintă un interes deosebit pentru titularii acestuia, întrucât în funcție de legea aflată în vigoare la acel moment este determinat cuantumul acestor beneficii. În mod corelativ, este un element esențial și pentru stat, deoarece afectează în mod nemijlocit cantitatea resurselor pe care le va aloca în acest scop. Or, dacă legiuitorul a optat să ofere creșterea punctajului anual începând cu 1 ianuarie 2016, este cât se poate de firească soluția potrivit căreia legea (de drept material) care va fi luată în considerare la recalcularea prin care se valorifică respectiva creștere să fie cea în vigoare la data recalculării pensiei, adică 1 ianuarie 2016, așa cum a statuat și instanța supremă în decizia criticată de către autorii prezentei excepții. Curtea a arătat că interpretarea instanței supreme criticată de către autorii excepției nu face posibilă aplicarea retroactivă a normelor criticate. În realitate, autorii excepției nu țin seama de diferența dintre, pe de o parte, norma de drept material care reglementează durata stagiului complet de cotizare și, pe de altă parte, norma care, neavând ea însăși caracter de normă de drept material, stabilește norma de drept material de care se va ține seama la recalcularea pensiilor prevăzută de Legea nr. 192/2015.

67. Curtea a mai reținut că norma de drept material a fost modificată prin Legea nr. 155/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 545 din 20 iulie 2016, dispunându-se că „*Stagiul complet de cotizare este de 20 de ani pentru persoanele care au realizat cel puțin 20 de ani în locuri de muncă prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. a) din lege [...]*”. De asemenea, Curtea reține că, ulterior acestei modificări a normei de drept material, Guvernul a adoptat Hotărârea nr. 291/2017 pentru completarea art. 134 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 334 din 8 mai 2017. Hotărârea Guvernului nr. 291/2017 a fost adoptată pentru punerea în aplicare a art. 169¹ din Legea nr. 263/2010 și a dispus, printre altele, că recalcularea pensiilor se va realiza ținându-se seama de Legea nr. 263/2010, în forma în vigoare la data de la care se cuvin drepturile recalculate [a se vedea art. 134 alin. (8) din normele de aplicare a Legii nr. 263/2010, introdus prin Hotărârea Guvernului nr. 291/2017]. Cu alte cuvinte, în privința autorilor excepției, potrivit acestui act normativ, ar fi trebuit să se țină seama de art. 56 alin. (5) din Legea nr. 263/2010, în vigoare la data de 1 ianuarie 2016, adică de un stagiul de cotizare cu durata de 30 de ani, și nu de 20 de ani, așa cum prevedea acest articol ulterior modificării operate de Legea nr. 155/2016. Curtea, raportându-se la critica autorilor potrivit căreia se încalcă art. 15 alin. (2) teza întâi din Constituție din cauza faptului că, ulterior modificării conținutului legii materiale (operate prin Legea nr. 155/2016), Hotărârea Guvernului nr. 291/2017 „reactivează” legea materială în conținutul său anterior intrării în vigoare a Legii nr. 155/2016, a reținut, în prealabil, că pune în discuție conformitatea cu Constituția a unei hotărâri a Guvernului care, potrivit unei jurisprudențe constante a jurisdicției constituționale, nu poate face obiectul controlului de constituționalitate (a se vedea în acest sens Decizia nr. 474 din 23 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 792 din 30 octombrie 2014). În al doilea rând, chiar și dacă s-ar aprecia că autorii nu pun în discuție, propriu-zis, conformitatea cu

Constituția a Hotărârii Guvernului nr. 291/2017, Curtea reține caracterul neîntemeiat al unei astfel de critici, întrucât Legea nr. 192/2015, intrată în vigoare la data de 11 iulie 2015, și-a produs efectele începând cu data de 1 ianuarie 2016. Or, la acea dată erau în vigoare dispozițiile de drept material aplicabile categoriei de pensionari din care fac parte și autorii prezentei excepții și care prevedeau o durată a stagiului complet de cotizare de 30 de ani. Modificarea acestei durate la 20 de ani, de care doresc să se prevaleze autorii excepției, a survenit ulterior, prin Legea nr. 155/2016, intrată în vigoare la data de 23 iulie 2016. Prin urmare, într-o atare situație nu se încalcă art. 15 alin. (2) teza a doua din Constituție.

68. Curtea a observat, mai departe, că autorii excepției își întemeiază tot pe prevederile art. 15 alin. (2) teza întâi din Constituție critica potrivit căreia interpretarea instanței supreme ignoră intenția reală a legiuitorului, care a fost aceea de a crește cuantumul pensiilor prin Legea nr. 192/2015. Cu privire la acest aspect, Curtea a statuat că întregul conținut normativ al Legii nr. 192/2015 este în consonanță cu intenția anunțată de a repara dezechilibrele cu privire la cuantumul pensiilor acelor pensionari care au lucrat în alte condiții de muncă decât cele normale. Legiuitorul a intenționat ca toți pensionarii care au lucrat în asemenea condiții, indiferent de durata stagiului de cotizare care li s-a luat în considerare la stabilirea pensiilor, să poată, în principiu, valorifica beneficiul creșterii punctajelor anuale. Legiuitorul nu a intenționat să mărească necondiționat pensiile celor care, în intervalul 3 noiembrie 2008—31 decembrie 2015, nu beneficiaseră de creșterea punctajelor, mărire asigurată prin valorificarea, la recalculare, atât a stagiilor complete de cotizare cu durată redusă, de care s-a ținut seama la stabilirea pensiilor, așa cum și-ar fi dorit autorii prezentei excepții, cât și a creșterii punctajelor anuale. Curtea a statuat că legiuitorul și-a realizat obiectivul egalizării pensiilor prin acordarea beneficiului creșterii punctajului anual tuturor pensionarilor care au lucrat în alte condiții de muncă decât cele normale.

69. Cu referire la critica potrivit căreia luarea în considerare la recalcularea pensiilor prevăzută de Legea nr. 192/2015 a stagiului complet de cotizare prevăzută de legea în vigoare la această dată, și nu a celui valorificat la data deschiderii acestora ar înfrânge art. 15 alin. (2) teza întâi din Constituție, Curtea a reținut că o asemenea critică ignoră natura procesului de recalculare prevăzută de Legea nr. 192/2015. Astfel, deși vizează pensii care se află în plată și, ca atare, la prima vedere, ar fi firesc să se țină seama de stagiul de cotizare valorificat la data deschiderii lor, această recalculare, în realitate, nu reprezintă o modificare profundă, de esență, a acestora, așa cum este cazul recalculării dispuse de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat. Din acest motiv aplicarea normei materiale în vigoare la data recalculării nu reprezintă o aplicare retroactivă a acesteia. Mai mult, în cazul în care pensiile recalculate ar avea un cuantum mai mic, titularii acestora le vor primi, mai departe, în cuantumul anterior recalculării. Cu alte cuvinte, pensia pe care o vor primi ulterior recalculării, care nu a condus la creșterea cuantumului acesteia, valorifică mai departe stagiul complet de cotizare de care s-a ținut seama la data stabilirii ei. În plus, dacă, prin reducere la absurd, s-ar admite că este retroactivă aplicarea normei de drept material în vigoare la data recalculării, atunci ar trebui să se conchidă că aceasta ar fi retroactivă inclusiv în situația în care, ulterior recalculării, cuantumul pensiei va fi mai mare, nu doar în situația în care se află autorii excepției, adică pensia recalculeată este mai mică. Evident, o atare consecință este inacceptabilă, pentru că ar însemna că legiuitorul ar fi împiedicat ca, în exercitarea prerogativei sale de orientare a politicii sociale a statului, să acorde beneficii anumitor categorii de pensionari de la momentul pe care îl socotește oportun. În

aceste condiții, Curtea reține netemeinicia și a acestei critici raportate la art. 15 alin. (2) teza întâi din Constituție.

70. Curtea a mai reținut că Decizia nr. 11 din 25 mai 2015 a instanței supreme, invocată de autori în sprijinul ideii că normele criticate retroactivează, a avut în vedere o situație distinctă de cea vizată de prevederile criticate în cauza de față. Astfel, instanța supremă a interpretat dispoziții legale care aveau ca obiect un proces de recalculare a unor pensii stabilite anterior, reglementat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005. Spre deosebire însă de recalcularea prevăzută de Legea nr. 192/2015, cea prevăzută de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005 a vizat pensiile provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat care a fost eliminat prin Legea nr. 19/2000 și a avut ca scop să „aducă la un numitor comun” aceste pensii și pe cele deschise în regimul noii legi. Întrucât, în cazul pensiilor deschise sub regimul Legii nr. 19/2000, în mod firesc stagiul complet de cotizare era cel prevăzut de legea în vigoare la data deschiderii acestora, potrivit principiului *tempus regit actum*, la fel de logică și firească a fost și interpretarea instanței supreme potrivit căreia la recalcularea pensiilor deschise anterior intrării în vigoare a Legii nr. 19/2000 să se țină seama de principiul *tempus regit actum*. În schimb, recalcularea vizată de Legea nr. 192/2015 are o finalitate diferită, legiuitorul urmărind doar să ofere pensionarilor care au lucrat în condiții de muncă altele decât cele normale o compensare pentru desfășurarea activității în asemenea condiții, prin creșterea punctajului mediu anual. Ca atare, cele două situații nu sunt comparabile, iar legiuitorul nu este ținut să ofere soluții similare în reglementarea acestora.

71. În continuare, se observă că prin deciziile nr. 17 din 14 ianuarie 2021 și nr. 42 din 19 ianuarie 2021, precitate, Curtea s-a mai pronunțat cu privire la criticile formulate din perspectiva art. 16 alin. (1) din Constituție. Astfel, Curtea a reținut că Legea nr. 192/2015 se aplică în mod nediferențiat tuturor pensionarilor sistemului public de pensii ale căror drepturi de pensie au fost stabilite potrivit legislației anterioare datei de 1 ianuarie 2011, care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în grupa I și/sau grupa a II-a de muncă potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, respectiv activități în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite și/sau condiții speciale, potrivit legii. Această lege acordă beneficiul creșterii punctajului anual celor cărora, anterior, în intervalul 3 noiembrie 2008—31 decembrie 2015, le fusese refuzat de către legiuitor din cauza faptului că pensiile lor valorificau un stagiul complet de cotizare cu durată redusă. Art. 169¹ nu realizează nicio diferențiere în interiorul acestei categorii de pensionari, astfel încât, aplicând principiul *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*, urmează ca ele să fie aplicate în mod nediferențiat tuturor acestor pensionari. În urma aplicării art. 169¹ din Legea nr. 263/2010, toți pensionarii care, anterior, nu au beneficiat de creșterea punctajului anual vor putea beneficia de aceasta. În plus, pensia tuturor acestora se va recalcula în aceleași condiții, respectiv prin luarea în considerare a aceluiași stagiul complet de cotizare, prevăzut de Legea nr. 263/2010. Prin urmare, contrar susținerii autorilor excepției, prevederile criticate nu doar că nu tratează în mod diferențiat două categorii distincte de pensionari, dar nici măcar nu instituie două (sub)categorii distincte de pensionari în interiorul categoriei pensionarilor. Prevederile art. 169¹ din Legea nr. 263/2010 nu înlătură de la recalcularea pensiilor pe niciunul dintre pensionarii care, din cauza faptului că li s-a valorificat la calcularea pensiilor un stagiul complet de cotizare cu durată redusă, nu a beneficiat, în intervalul 3 noiembrie 2008—31 decembrie 2015, de creșterea punctajelor anuale.

72. Curtea a reținut că luarea în considerare la recalcularea pensiilor potrivit art. 169¹ din Legea nr. 263/2010 a stagiului complet de cotizare indicat de către legea în vigoare la data realizării acesteia, respectiv Legea nr. 263/2010, și nu a celui indicat de către legea în vigoare la data la care s-a deschis

dreptul la pensiile astfel recalculate, se realizează în condițiile stabilite de art. 169¹ alin. (4) din Legea nr. 263/2010, potrivit căruia, „*În situația în care, în urma aplicării prevederilor alin. (1)—(3), rezultă un punctaj mediu anual mai mic, se menține punctajul mediu anual și cuantumul aferent aflat în plată sau convenit la data recalculării*”. Cu alte cuvinte, în situația în care cuantumul pensiei recalculate este mai mic, se păstrează cuantumul pensiei aflate în plată, legiuitorul aplicând principiul *tempus regit actum*. În plus, a statuat Curtea, recalcularea la care se face referire în art. 134 alin. (3) din normele de aplicare a Legii nr. 263/2010, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 214 din 28 martie 2011, este fundamental diferită de cea prevăzută de art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 și art. 134 alin. (8) din norme. Astfel, situația vizată de art. 134 alin. (3) din normele de aplicare, în care, ulterior deschiderii dreptului la pensie, pensionarul dorește valorificarea unor elemente care, deși existau la momentul deschiderii acestuia, nu au fost totuși valorificate, este diferită de situația vizată de art. 134 alin. (8) din normele de aplicare, în care pensionarul nu dorește valorificarea unor venituri, elemente etc. care existau la momentul pensionării, ci valorificarea unor creșteri de punctaj acordate de către legiuitor ulterior pensionării. Este, prin urmare, firesc ca, în prima situație, recalcularea să se realizeze ținându-se seama de stagiul complet de cotizare prevăzut de legea în vigoare la data pensionării, iar în a doua situație recalcularea să țină seama de stagiul complet de cotizare prevăzut de lege la data la care se realizează această recalculare.

73. Mai departe, Curtea a observat că autorii apreciază că dispozițiile criticate discriminează între persoane care, în mod obiectiv, fac parte din aceeași categorie, în funcție de criteriul datei ieșirii la pensie. Astfel, categoria înăuntru a căreia se apreciază că se realizează discriminarea este formată din persoane care au lucrat în condiții speciale de muncă, în sensul că sunt discriminați cei pensionați înainte de 1 ianuarie 2011, data intrării în vigoare a Legii nr. 263/2010, față de cei pensionați sau care, după caz, se vor pensiona după această dată. În sfârșit, tratamentul discriminatoriu ar consta în faptul că cei pensionați anterior datei de 1 ianuarie 2011 vor beneficia doar de mărirea de punctaj anual, fără a putea beneficia la recalculare și de o durată redusă a stagiului complet de cotizare, în vreme ce persoanele pensionate după 1 ianuarie 2011 vor avea dreptul să valorifice ambele beneficii. Cu referire la această critică, Curtea a reținut că art. 100 lit. b) din Legea nr. 263/2010 nu prevede, așa cum susțin autorii excepției, cumularea celor două beneficii, ci acordarea doar a creșterii punctajului anual. În aceste condiții, la data pensionării acestei categorii de persoane se va ține seama de stagiul complet de cotizare prevăzut de dreptul comun, în prezent Legea nr. 263/2010, fără durată redusă, și nu de legi/norme cu caracter special, care prevăd un stagiul complet de cotizare cu o durată redusă. Prin urmare, persoanele care au lucrat în condiții speciale sunt tratate în mod identic, indiferent de data ieșirii la pensie, anterior sau ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 263/2010, astfel încât Curtea a respins, ca neîntemeiată, și această critică de neconstituționalitate.

74. Curtea a mai reținut că autorii excepției consideră că nu este acceptabil, în cazul persoanelor care, pentru aceeași durată de timp, au lucrat în aceleași condiții, un tratament diferențiat, respectiv durata diferită a stagiilor complete de cotizare, pentru simplul motiv că la data pensionării lor legea în vigoare prevedea durate ale stagiului complet de cotizare diferite.

75. Cu referire la această critică, Curtea a statuat că, potrivit jurisprudenței sale, exprimată, de exemplu, în Decizia nr. 717 din 6 octombrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 45 din 15 ianuarie 2021, paragraful 18, sau Decizia nr. 810 din 5 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr. 172 din 2 martie 2020, paragraful 50, principiul conform căruia pensiile se calculează potrivit normelor juridice în vigoare la data deschiderii lor (*tempus regit actum*), chiar și în situația în care titularii acestora, în fapt, se află în situații asemănătoare sau chiar identice, respectiv au desfășurat activități în aceleași condiții și pentru aceeași durată, nu trebuie înțeles în sensul că neagă caracterul obiectiv al acestei împrejurări, ci în sensul că natura dreptului la pensie garantat de art. 47 alin. (2) din Constituție impune o marjă de apreciere semnificativă a statului în configurarea acestuia. Astfel, deschiderea dreptului la pensie este guvernată de principiul *tempus regit actum*, neputându-se considera că reglementările anterioare acestui moment, referitoare la condițiile acordării dreptului la pensie, generează o așteptare legitimă. Astfel, până la momentul pensionării se pot succeda mai multe reglementări, care stabilesc condiții de pensionare diferite, relevantă fiind însă doar cea aplicabilă la momentul acordării acestui drept.

76. Cu referire la critica formulată prin raportare la art. 20 alin. (2) din Constituție, Curtea a reținut că atât jurisdicția constituțională din România, cât și Curtea Europeană a Drepturilor Omului consideră că, prin plata către stat, cu titlul obligatoriu, a unor contribuții de natura asigurărilor sociale, cei care au realizat-o și-au câștigat dreptul corelativ ca, ulterior, la deschiderea dreptului la pensie, să beneficieze de o pensie, o prestație din partea statului. Cu toate acestea, ambele jurisdicții, în mod constant, au statuat și că nici Constituția și nici Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu garantează dreptul la pensie într-un anumit quantum. Mai mult, potrivit jurisprudenței consacrate a Curții Constituționale, statul are dreptul ca, în funcție de resursele financiare, să configureze condițiile acordării pensiilor.

77. Având ca premisă aceste considerente, Curtea a statuat că recalcularea vizată de art. 169¹ din Legea nr. 263/2010 este distinctă de situația reglementată de art. 107 alin. (3) din Legea nr. 263/2010, potrivit căruia „*Pensia poate fi recalculată prin adăugarea veniturilor și/sau a stagiilor de cotizare, perioadelor asimilate stagiilor de cotizare prevăzute de lege și prin valorificarea altor documente de natură să conducă la modificarea drepturilor de pensie, nevalorificate la stabilirea acesteia*”. Diferența dintre cele două tipuri de recalculări constă în faptul că recalcularea prevăzută de art. 107 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 vizează situația în care, la momentul stabilirii pensiei, au existat venituri care ar fi trebuit să fie luate în considerare, dar care, în fapt, nu au fost valorificate, ceea ce a condus la modificarea drepturilor de pensie. În schimb, recalcularea vizată de art. 169¹ din Legea nr. 263/2010 nu se referă la valorificarea unor venituri/stagii de cotizare/perioade asimilate etc. care ar fi trebuit, la momentul stabilirii pensiilor care se recalculează, să fie valorificate, dar, în fapt, nu au fost valorificate. Această recalculare reprezintă procedeul tehnic, mijlocul prin care legiuitorul implementează politica de a acorda pensionarilor care au lucrat în grupe superioare de muncă și/sau condiții deosebite/speciale o majorare de punctaj anual, în compensarea acestei condiții în mod obiectiv defavorizante.

78. În ceea ce privește critica întemeiată pe o presupusă încălcare a art. 21 alin. (3) din Constituție, Curtea a reținut că autorii semnaleză faptul că prevederile criticate nu țin seama de stagiul complet de cotizare cu durată redusă, respectiv 20 de ani, avut în vedere la stabilirea/recalcularea pensiilor vizate de art. 169¹ din Legea nr. 263/2010. Or, în mod evident, art. 21 alin. (3) din Constituție nu are legătură cu aceste susțineri. Astfel, autorii sugerează că este inechitabil să nu se țină seama la recalcularea pensiilor de stagiul complet de cotizare luat în considerare la calcularea lor, deci critică o presupusă inechitate ce ar caracteriza o normă juridică substanțială. Dar prevederile art. 21 alin. (3) din Constituție se referă în mod expres la procesul judiciar, impunând exigența ca acesta să se desfășoare în mod echitabil.

79. Cu referire la invocarea art. 21 alin. (1) din Constituție, autorii susțin, în mod neîntemeiat, că neclaritatea prevederilor criticate face imposibilă exercitarea efectivă a accesului liber la justiție. Or, a statuat Curtea, autorii prezentei excepții sunt și inițiatorii litigiilor în care au ridicat excepția, ceea ce demonstrează că nu au fost împiedicați să se adreseze justiției pentru apărarea dreptului lor, respectiv a dreptului prevăzut de art. 169¹ din Legea nr. 263/2010.

80. Critica formulată prin raportare la art. 41 alin. (2) din Constituție este neîntemeiată, întrucât prevederile criticate nu înlătură din legislație regimul juridic prin care s-a urmărit să se țină seama de circumstanțele desfășurării activității în alte condiții de muncă decât cele normale. Astfel, în cazul în care, ulterior recalculării, quantumul pensiei este mai mare, pensionarii care au lucrat în alte condiții de muncă decât cele normale valorifică beneficiul creșterii punctajului anual, acordat de către legiuitor tocmai în considerarea acestei condiții obiective. În mod similar, în situația în care recalcularea nu conduce la un quantum mai ridicat al pensiilor, pensionarii care au lucrat în alte condiții de muncă decât cele normale vor continua să valorifice beneficiul stagiului complet de cotizare cu durată redusă de care s-a ținut seama la deschiderea dreptului la pensie. Or, evident, temeiul în baza căruia legiuitorul a prevăzut stagii complete de cotizare cu durată redusă l-a reprezentat și îl reprezintă tot împrejurarea obiectivă care îi diferențiază, pe de o parte, pe cei care au lucrat și lucrează în condiții de muncă altele decât cele normale de cei care, pe de altă parte, au lucrat și lucrează în condiții normale. Prin urmare, indiferent de efectul pe care îl va avea asupra quantumului pensiei lor recalcularea prevăzută de Legea nr. 192/2015, legiuitorul ține, mai departe, seama de împrejurarea obiectivă care distinge pensionarii care au lucrat în condiții de muncă altele decât cele normale de ceilalți pensionari.

81. Critica raportată la art. 44 alin. (1), alin. (2) teza întâi, alin. (3) și (8) din Constituție, potrivit jurisprudenței anterioare a Curții, este neîntemeiată, ținând seama de faptul că, potrivit art. 169¹ alin. (4) din Legea nr. 263/2010, „*În situația în care, în urma aplicării prevederilor alin. (1)–(3), rezultă un punctaj mediu anual mai mic, se menține punctajul mediu anual și quantumul aferent aflat în plată sau cuvenit la data recalculării*”. Ca atare, ca urmare a recalculării pensiei, pensionarii vor avea o pensie mai mare (datorită efectului superior al majorării punctajelor anuale față de beneficiul stagiului de cotizare redus) sau o pensie egală în quantum cu cea de dinaintea recalculării (în cazul în care majorarea punctajelor anuale la recalculare nu este mai avantajoasă decât efectul reducerii stagiului complet de cotizare de la calcularea pensiei inițiale), nicidecum o pensie într-un quantum inferior celui stabilit la momentul recalculării. Prin urmare, Curtea constată că nici dreptul de proprietate privată garantat de art. 44 din Constituție nu este încălcat în prezenta cauză.

82. Curtea a stabilit că și critica raportată la art. 47 alin. (2) din Constituție este neîntemeiată, având în vedere că situația analizată de Curte în Decizia nr. 874 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010, invocată de către autorii excepției, este diferită de cea în care se află aceștia. Astfel, prin decizia menționată, Curtea a constatat neconstituționalitatea măsurii legislative de reducere a quantumului pensiei aflate în plată, în vreme ce, în prezenta cauză, dispozițiile criticate dau expresie unor măsuri favorabile pensionarilor, ca urmare a recalculării, în cel mai dezavantajos caz pentru aceștia pensia rămânând la același nivel.

83. În ceea ce privește critica formulată prin raportare la art. 53 alin. (2) din Constituție, Curtea a observat că dispozițiile criticate nu operează o restrângere a exercițiului dreptului fundamental la pensie al autorilor excepției de neconstituționalitate, astfel încât pretinsa încălcare a prevederilor constituționale amintite, neavând incidență în cauză, nu va fi analizată.

84. Cu privire la critica raportată la art. 108 alin. (2) din Constituție, Curtea a reținut că verificarea eventualității ca o hotărâre a Guvernului să modifice legea în executarea căreia a fost emisă depășește competențele Curții Constituționale.

85. Curtea a mai statuat că nu se încalcă art. 129 și art. 148 alin. (2) din Constituție, având în vedere că aceste dispoziții nu au incidență în soluționarea prezentei cauze.

86. În examinarea criticilor de neconstituționalitate a art. 169² din Legea nr. 263/2010, Curtea a reținut că acestea se referă, în esență, la două aspecte: un prim aspect vizează pretinsa lipsa de claritate, întrucât se instituie o reglementare paralelă cu cea a art. 169¹ din același act normativ, în timp ce al doilea aspect vizează o omisiune legislativă, întrucât din conținutul dispozițiilor de lege criticate nu reiese dacă art. 169² din Legea nr. 263/2010 este aplicabil și persoanelor cărora nu li s-au recalculat pensiile în temeiul art. 169¹ din aceeași lege.

87. Cu privire la primul aspect de neconstituționalitate, Curtea a reținut că, potrivit art. 169² alin. (3) și (4) din Legea nr. 263/2010, recalcularea pensiei în temeiul acestui articol de lege s-a efectuat, din oficiu, în termen de 12 luni, calculat de la data de 1 octombrie 2018. Procesul de recalculare a pensiilor, potrivit art. 169² din Legea nr. 263/2010, este, prin urmare, distinct și ulterior celui prevăzut de art. 169¹ din aceeași lege, care s-a aplicat începând cu data de 1 ianuarie 2016. Prin urmare, este lipsită de susținere critica potrivit căreia dispozițiile art. 169² din Legea nr. 263/2010 ar constitui un paralelism legislativ. Mai mult, Curtea a statuat că cele două texte de lege la care fac referire autorii excepției au reglementări cu un conținut diferit. Astfel, așa cum a reținut și Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, paragrafele 71—77, dispozițiile art. 169² din Legea nr. 263/2010 implică o schimbare a concepției legislative în raport cu dispozițiile art. 169¹ din aceeași lege, în sensul acordării,

începând cu data de 1 octombrie 2018, atât a beneficiului majorării de punctaj, cât și a beneficiului folosirii, la recalcularea pensiei, a unui stagiului de cotizare redus, reglementat de acte normative cu caracter special. Or, așa cum s-a reținut și anterior, dispozițiile art. 169¹ din Legea nr. 263/2010 au prevăzut doar creșterea punctajelor anuale, fără să fie luate în calcul la stabilirea pensiei stagiile de cotizare prevăzute de legile speciale, în vigoare la data pensionării, ci stagiul complet de cotizare prevăzut de Legea nr. 263/2010.

88. Examinând criticile referitoare la pretinsa omisiune legislativă, Curtea a observat că recalcularea pensiei în temeiul art. 169¹ din Legea nr. 263/2010 a reprezentat o procedură aplicabilă, din oficiu, tuturor persoanelor aflate în ipoteza normei, astfel cum precizează în mod expres art. 134 alin. (14) din normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011. Justificarea faptului că art. 169² din Legea nr. 263/2010 nu se referă la ipoteza în care recalcularea pensiilor în temeiul art. 169¹ din aceeași lege nu a avut loc se găsește în aceeași lege la data de 1 octombrie 2018 când, potrivit art. 169² alin. (3) din Legea nr. 263/2010, procesul de recalculare prevăzut de art. 169² trebuia să demareze, procesul obligatoriu de recalculare a pensiilor în temeiul art. 169¹ se putea considera finalizat. Împrejurarea că, din motive obiective, casele de pensii nu și-au îndeplinit în unele cazuri obligația de a recalcula pensiile în termenele prevăzute de lege, potrivit art. 169¹ din Legea nr. 263/2010, nu poate fi interpretată ca reprezentând un impediment în aplicarea ulterioară a dispozițiilor art. 169² din aceeași lege, de vreme ce procesul de recalculare este obligatoriu, iar nerealizarea sa nu poate fi imputată titularilor dreptului la pensie. Acest aspect de fapt nu este de natură să conducă la neconstituționalitatea art. 169² alin. (1) din Legea nr. 263/2010, care se aplică tuturor persoanelor ale căror pensii trebuiau să fie recalculare, în mod obligatoriu, potrivit art. 169¹ din aceeași lege.

89. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Vasile Eugen Fusar în Dosarul nr. 1.133/100/2018 al Curții de Apel Cluj — Secția a IV-a pentru litigiile de muncă și asigurări sociale, de Ion Buzilă, Valeriu Leonte, Ion Ilie, Gheorghe Robaniuc, Benone Grigorescu și Sorel Strugariu în dosarele nr. 2.824/86/2018, nr. 3.015/86/2018, nr. 2.942/86/2018, nr. 2.941/86/2018, nr. 3.217/86/2018 și nr. 3.898/86/2018 ale Curții de Apel Suceava — Secția I civilă, de Nicolae Mihali și Grigore Cel Mic în dosarele nr. 5.742/95/2017 și nr. 1.988/104/2018 ale Curții de Apel Craiova — Secția I civilă, de Marin Calotă, Vasile Nita, Constantin Strinu, Dănuț Mugurel Hrincescu, Nicușor Lazăr, Ion Venter și Ion Paveloneșc în dosarele nr. 1.188/97/2018, nr. 2.933/97/2018, nr. 277/97/2018, nr. 267/98/2018, nr. 274/97/2018, nr. 88/97/2018 și nr. 2.932/97/2018 ale Curții de Apel Alba Iulia — Secția I civilă, de Gavrilă Șoim și Ioana-Georgeta Ghioca în dosarele nr. 3.046/62/2018 și nr. 3.778/6/2018 ale Tribunalului Brașov — Secția I civilă și de Emil Schmidt, Benjamin-Ionel Tămășan și Ștefan Patrichi în dosarele nr. 1.368/97/2018, nr. 3.409/97/2018 și nr. 541/97/2019 ale Tribunalului Hunedoara — Secția I civilă și constată că sintagma „*stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații*” din cuprinsul art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, în interpretarea dată prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, precum și prevederile art. 169² din Legea nr. 263/2010 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Cluj — Secția a IV-a pentru litigiile de muncă și asigurări sociale, Curții de Apel Suceava — Secția I civilă, Curții de Apel Craiova — Secția I civilă, Curții de Apel Alba Iulia — Secția I civilă, Tribunalului Brașov — Secția I civilă și Tribunalului Hunedoara — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 1 iulie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cosmin-Marian Văduva

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 538

din 14 septembrie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 732 alin. (4)
din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 732 alin. (4) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Emanuela Raluca Iancu și Adriana Bârlădeanu (Iancu) în Dosarul nr. 3.643/303/2017 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 430D/2018.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, în principal, ca inadmisibilă, deoarece autoarele acesteia deduc neconstituționalitatea prevederilor criticate prin compararea normelor de procedură civilă cu cele de drept material substanțial, respectiv cu cele cuprinse în art. 935 din Codul civil, argumente care nu se circumscriu conținutului unei veritabile excepții de neconstituționalitate. În subsidiar, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât prevederile criticate nu aduc atingere dispozițiilor constituționale invocate în susținerea acesteia.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 18 ianuarie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 3.643/303/2017, **Tribunalul București — Secția a III-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 732 alin. (4) din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Emanuela Raluca Iancu și Adriana Bârlădeanu (Iancu) într-o cauză având ca obiect soluționarea apelurilor formulate împotriva unei sentințe prin care a fost admisă, în parte, contestația la executare.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că dispozițiile art. 732 alin. (4) din Codul de procedură civilă sunt în contradicție cu prevederile art. 935 din Codul civil, deoarece conținutul acestui ultim articol instituie prezumția de proprietate a persoanei care se află în posesia unui mobil, iar primul text instituie prezumția că bunurile mobile aflate la sediul ori la reședința debitorului ori la sediul social sau punctul de lucru al debitorului aparțin acestuia din urmă, până la proba contrară, iar în speță ar trebui să opereze prezumția de proprietate. Se arată că, în procedura urmăririi mobiliare, respectiv a aplicării sechestrului asupra bunurilor debitorului, prevederile criticate instituie o restricție abuzivă a exercitării drepturilor persoanei care este proprietarul unui imobil ce constituie și domiciliul unei persoane care are calitatea de

debitor, calitate străină proprietarului imobilului, mai ales că proba trebuie efectuată cu înscrisuri cu dată certă, instanța judecătorească fiind limitată în efectuarea analizei posesiei asupra bunurilor mobile din perspectiva Codului civil. Or, la achiziționarea bunurilor mobile nu se eliberează înscrisuri cu dată certă, ci bonuri fiscale, chitanțe sau facturi. În acest context, se învederează că, în speță, este vorba de o situație în care proprietarul unui imobil a luat în spațiu o persoană care, ulterior, a dobândit calitatea de debitor, iar prin procedura executării silite se poate pătrunde într-un imobil al cărui proprietar nu este debitorul. Prin urmare, toate aceste aspecte sunt contrare prevederilor constituționale care consacră dreptul de acces la instanță și dreptul de proprietate privată, precum și viața intimă, familială, privată și inviolabilitatea domiciliului.

6. **Tribunalul București — Secția a III-a civilă** nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate.

7. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 732 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care au următorul cuprins: „(4) *Bunurile mobile aflate în locul care constituie domiciliul sau reședința ori, după caz, sediul social sau punctul de lucru al debitorului se prezumă, până la proba contrară, că aparțin acestuia din urmă. În cazul în care se afirmă că unele bunuri aparțin altei persoane, dar drepturile acesteia nu rezultă din înscrisuri cu dată certă, executorul va sechestra bunurile, însă va face mențiune în procesul-verbal de sechestrul despre drepturile pretinse.*”

11. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale cuprinse în art. 26 — *Viața intimă, familială și privată*, art. 27 — *Inviolabilitatea domiciliului* și art. 44 — *Dreptul de proprietate privată*. De asemenea, din motivarea excepției de neconstituționalitate reiese că sunt vizate și prevederile art. 21 — *Accesul liber la justiție*.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că dispozițiile art. 732 alin. (4) din Codul de procedură civilă fac parte din Cartea a V-a: *Despre executarea silite*, titlul II: *Urmărirea silite asupra bunurilor debitorului*, capitolul I: *Urmărirea mobilă*, secțiunea a 2-a: *Procedura urmăririi mobiliare*, art. 731 și următoarele, și reglementează procedura privind aplicarea sechestrului asupra bunurilor debitorului. În procedura executării silite, dacă în termen de o zi

de la comunicarea somației însoțite de încheierea de încuviințare a executării, debitorul nu plătește suma datorată, executorul judecătoresc va proceda la sechestrarea bunurilor mobile urmăribile ale debitorului, în vederea valorificării lor, chiar dacă acestea sunt deținute de un terț, context în care bunurile mobile aflate în locul care constituie domiciliul sau reședința ori, după caz, sediul social sau punctul de lucru al debitorului se prezumă, până la proba contrară, că aparțin acestuia din urmă. În cazul în care se afirmă că unele bunuri aparțin altei persoane, dar drepturile acesteia nu rezultă din înscrisuri cu dată certă, executorul va sechestra bunurile, însă va face mențiune în procesul-verbal de sechestrare despre drepturile pretinse [art. 732 alin. (1) și (4) din Codul de procedură civilă].

13. Astfel, categoria bunurilor mobile asupra cărora legea instituie o prezumție legală că aparțin debitorului sunt acelea care se găsesc de către executorul judecătoresc la domiciliul, reședința, sediul social sau punctul de lucru al debitorului, astfel cum aceste noțiuni sunt definite de dispozițiile legale, prezumție ce are caracter relativ, aceasta putând fi răsturnată prin proba contrară efectuată cu prezentarea unor documente justificative de natură a demonstra persoana care are calitatea de proprietar al acestora. În acest context, legiuitorul impune cerința prezentării unui înscris cu dată certă pentru a proba că bunul aparține unei alte persoane decât debitorul, astfel că, pentru excluderea de la urmărire a unui bun mobil care se află în locul care constituie domiciliul, reședința, sediul social sau punctul de lucru al debitorului, este necesar a se prezenta înscrisuri cu dată certă, astfel cum acestea sunt circumscrise de Codul de procedură civilă, spre exemplu, la art. 269 cu privire la înscrisul autentic, art. 272 și art. 278 cu privire la înscrisuri sub semnătură privată și la data certă a înscrisului sub semnătură privată. De asemenea, în virtutea art. 752 alin. (2) din același cod, terțul care contestă executarea va putea dovedi cu martori dreptul său de proprietate asupra bunurilor mobile sechestrate în locuința sau întreprinderea debitorului urmărit în cazul când, față de profesia sau comerțul contestatorului ori debitorului, o asemenea dovadă devine admisibilă.

14. Față de această împrejurare, Curtea observă că, prin critica de neconstituționalitate, autoarele acesteia consideră că în cadrul legislativ activ există două prezumții legale contradictorii. Astfel, pe lângă prezumția legală prevăzută prin dispozițiile art. 732 alin. (4) din Codul de procedură civilă, mai sus dezvoltate și criticate în prezenta cauză, există și prezumția de titlu de proprietate legiferată prin art. 935 din Codul civil și care ar trebui să primeze în soluționarea speței. Prin dispozițiile

art. 935 din Codul civil se instituie prezumția de titlu de proprietate, respectiv oricine se află la un moment dat în posesia unui bun mobil este prezumat că are un titlu de dobândire a dreptului de proprietate asupra bunului, prevederi care fac parte din cartea a III-a: *Despre bunuri*, titlul VIII: *Posesia*, capitolul III: *Efectele posesiei*, secțiunea a 3-a: *Dobândirea proprietății mobiliare prin posesia de bună-credință*.

15. Prin urmare, Curtea reține că pretinsa neconstituționalitate este dedusă din compararea celor două instituții prevăzute de Codul de procedură civilă și de Codul civil, pretinzându-se prioritatea aplicării normelor cuprinse în Codul civil. Având însă în vedere aceste aspecte, precum și dispozițiile art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, conform căreia „Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată [...]”, se constată, pe de o parte, că examinarea constituționalității unui text de lege are în vedere conformitatea acestui text cu dispozițiile și principiile constituționale pretins violate, iar nu compararea unor prevederi legale dintr-o lege ori a prevederilor mai multor legi între ele și raportarea concluziei ce ar rezulta din această comparație la dispoziții ori principii ale Constituției, astfel că, din această perspectivă, excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă.

16. Pe de altă parte, în ceea ce privește aplicarea cu prioritate a prevederilor unuia dintre codurile în discuție, respectiv Codul de procedură civilă și/sau Codul civil, se reține că interpretarea și aplicarea normelor la litigiul dedus judecării reprezintă atribuția instanțelor de judecată. Astfel, printr-o jurisprudență constantă, Curtea Constituțională s-a pronunțat cu privire la competența exclusivă a instanțelor judecătorești de a soluționa probleme care țin de interpretarea și/sau aplicarea legii. Astfel, prin Decizia nr. 504 din 7 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 941 din 22 decembrie 2014, paragraful 14, Curtea s-a pronunțat în sensul că, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, aceasta asigură controlul de constituționalitate a legilor, a ordonanțelor Guvernului, a tratatelor internaționale și a regulamentelor Parlamentului, prin raportare la dispozițiile și principiile Constituției. Așadar, nu intră sub incidența controlului de constituționalitate exercitat de Curte aplicarea și interpretarea legii, acestea fiind de resortul exclusiv al instanței de judecată care judecă fondul cauzei, precum și, eventual, al instanțelor de control judiciar, astfel cum rezultă din prevederile coroborate ale art. 126 alin. (1) și (3) din Constituție. Prin urmare, și din această perspectivă, excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă.

17. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 732 alin. (4) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Emanuela Raluca Iancu și Adriana Bârlădeanu (Iancu) în Dosarul nr. 3.643/303/2017 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a III-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 14 septembrie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ionița Cochintu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

GUVERNUL ROMÂNIEI

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE MANAGEMENT AL CALITĂȚII ÎN SĂNĂTATE

ORDIN

privind reluarea monitorizării tematice a unităților sanitare cu paturi înscrise sau acreditate în ciclul al II-lea de acreditare

Având în vedere:

— Referatul Unității de Evaluare și Acreditare a Spitalelor, aprobat cu nr. 3.440 din 13 octombrie 2021;

— Ordinul președintelui Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate nr. 298/2020 pentru aprobarea Metodologiei privind monitorizarea procesului de implementare a sistemului de management al calității serviciilor de sănătate și siguranței pacientului;

— prevederile art. 1 alin. (4), art. 2 lit. d¹—d³, h¹), j) și k), art. 5 alin. (2) lit. b), art. 6 lit. c²) și e) și ale art. 17 alin. (2) din Legea nr. 185/2017 privind asigurarea calității în sistemul de sănătate, cu modificările și completările ulterioare;

— dispozițiile art. II alin. (1) teza a doua din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 185/2017 privind asigurarea calității în sistemul de sănătate, precum și pentru adoptarea unor măsuri în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2;

— Ordinul ministrului sănătății nr. 446/2017 privind aprobarea Standardelor, Procedurii și metodologiei de evaluare și acreditare a spitalelor;

— Ordinul președintelui Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate nr. 432/2019 privind aprobarea condițiilor și a metodologiei de suspendare a acreditării unităților sanitare cu paturi, cu modificările și completările ulterioare;

— Ordinul ministrului sănătății și al președintelui Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate nr. 1.312/250/2020 privind organizarea și funcționarea structurii de management al calității serviciilor de sănătate în cadrul unităților sanitare cu paturi și serviciilor de ambulanță, în procesul de implementare a sistemului de management al calității serviciilor de sănătate și siguranței pacientului,

în temeiul art. 13 alin. (6) din Legea nr. 185/2017, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate emite prezentul ordin.

Art. 1. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentului ordin se reia monitorizarea tematică a unităților sanitare cu paturi înscrise sau acreditate în ciclul al II-lea de acreditare, în baza temelor prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — (1) Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate stabilește setul de date necesare realizării monitorizării tematice, termenele până la care unitățile sanitare cu paturi înscrise sau acreditate în ciclul al II-lea de acreditare au obligația să comunice informațiile solicitate, selectează aleatoriu unitățile sanitare la care se efectuează vizite de monitorizare și stabilește componența nominală a echipelor de monitorizare.

(2) Vizitele de monitorizare tematică se realizează, independent de obligația de comunicare a informațiilor prevăzută la alin. (1), de către angajați și/sau voluntari ai Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate și ai oficiilor teritoriale ale acesteia, la sediul unităților sanitare alese aleatoriu.

(3) În situația în care, în timpul vizitelor de monitorizare tematică, echipa de monitorizare constată existența neconformităților cu cerințele standardelor privind siguranța pacienților, care generează sau pot genera situații de pericol pentru pacienți, personal, vizitatori, date și mediu, sau neîndeplinirea indicatorilor critici definiți conform art. 10 din Ordinul președintelui Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate nr. 10/2018 privind aprobarea categoriilor de acreditare a unităților sanitare cu paturi aferente celui de al II-lea ciclu de acreditare, cu modificările și completările ulterioare, extinde tema vizitei de monitorizare tematică și menționează aspectele constatate în cuprinsul procesului-verbal al vizitei.

Art. 3. — (1) Unitățile sanitare cu paturi înscrise în ciclul al II-lea de acreditare comunică setul de date la termenele stabilite conform art. 2 alin. (1), sub sancțiunea anulării înscrierii și excluderii din planul multianual de acreditare, prevăzută de art. 6 alin. (3) din Instrucțiunile privind desfășurarea etapei de pregătire a evaluării unităților sanitare cu paturi, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate nr. 185/2020.

(2) Unitățile sanitare cu paturi acreditate în ciclul al II-lea de acreditare comunică setul de date la termenele stabilite conform art. 2 alin. (1), sub sancțiunea suspendării acreditării prevăzută de Ordinul președintelui Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate nr. 432/2019 privind aprobarea condițiilor și a metodologiei de suspendare a acreditării unităților sanitare cu paturi, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În baza raportului elaborat de echipa de monitorizare, Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate poate dispune suspendarea acreditării prevăzută la art. 26 din Metodologia privind monitorizarea procesului de implementare a sistemului de management al calității serviciilor de sănătate și siguranței pacientului, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate nr. 298/2020.

Art. 4. — (1) Unitățile sanitare cu paturi înscrise sau acreditate în ciclul al II-lea de acreditare, precum și structurile de specialitate din cadrul Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

(2) Prezentul ordin se completează cu dispozițiile Ordinului președintelui Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate nr. 298/2020.

(3) Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate,
Andrei Cosmin David

T E M E D E M O N I T O R I Z A R E

1.	Procesul de internare a pacientului
2.	Managementul securității și siguranței în muncă
3.	Siguranța echipamentelor și a instalațiilor
4.	Organizarea accesului în unitatea sanitară
5.	Comunicarea dintre aparținători, pacienți și personalul medical
6.	Monitorizarea pacientului COVID pozitiv
7.	Conținționarea pacienților agitați

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

O R D I N

pentru modificarea anexei nr. 2 la Ordinul ministrului sănătății nr. 434/2021 privind aprobarea Planului de măsuri pentru organizarea spitalelor și a unităților de dializă în contextul pandemiei de COVID-19 și a listei spitalelor și unităților de dializă care asigură asistența medicală pentru pacienți, cazuri confirmate și suspecte de COVID-19, conform clasificării spitalelor în 3 niveluri de competență

Văzând Referatul de aprobare al Direcției generale asistență medicală, medicină de urgență și programe de sănătate publică din cadrul Ministerului Sănătății nr. CAZ 2.719/2021,

având în vedere:

— prevederile art. 10 și 15 din Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, cu modificările și completările ulterioare;

— prevederile art. 16 alin. (1) lit. a) și b) și ale art. 25 alin. (2) teza I din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății, interimar, emite următorul ordin:

Art. I. — Anexa nr. 2 la Ordinul ministrului sănătății nr. 434/2021 privind aprobarea Planului de măsuri pentru organizarea spitalelor și a unităților de dializă în contextul pandemiei de COVID-19 și a listei spitalelor și unităților de dializă care asigură asistența medicală pentru pacienți, cazuri

confirmate și suspecte de COVID-19, conform clasificării spitalelor în 3 niveluri de competență, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 311 din 26 martie 2021, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

— **La litera B — Listă spitale și unități de dializă, pozițiile 11 și 12 se modifică și vor avea următorul cuprins:**

„11.	BZ	SPITALUL JUDEȚEAN DE URGENȚĂ BUZĂU	I	Spitalul Municipal Râmnicu Sărat	Spitalul Județean de Urgență Buzău		Centrul de dializă Diaverum Buzău — tură suplimentară
	BZ	SPITALUL MUNICIPAL RÂMNICU SĂRAT	III				
	BZ	SPITALUL ORĂȘENESC NEHOIU	III				
	BZ	SPITALUL DE BOLI CRONICE SMEENI	III				
	BZ	SPITALUL GENERAL CĂI FERATE GALAȚI — SECȚIE EXTERIOARĂ CU PATURI CĂI FERATE BUZĂU	III				
					Spitalul Municipal Râmnicu Sărat		Spitalul Județean de Urgență Buzău — cazuri grave și critice

12.	CL	SPITALUL MUNICIPAL OLTENIȚA	III	Spitalul Municipal Oltenița	Spitalul Municipal Oltenița	Spitalul de Psihiatrie Săpunari	Centrul de dializă Diaverum [®]
	CL	SPITALUL JUDEȚEAN DE URGENȚĂ «DR. POMPEI SĂMARIAN» CĂLĂRAȘI	I				
	CL	SPITALUL ORĂȘENESC LEHLIU-GARĂ	III		Spitalul Județean de Urgență Călărași		
	CL	SPITALUL DE PNEUMOTIZIOLOGIE CĂLĂRAȘI	III				

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul sănătății, interimar,
Vass Levente,
 secretar de stat

București, 26 octombrie 2021.

Nr. 2.314.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
 C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
 Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
 Tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72,
 e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
 Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

